

Oponentský posudek diplomové práce

Diplomant: **Bc. Jana Blažková**

Název práce: Spotřeba domácností v ČR a její dynamika

Vedoucí práce: prof. RNDr. Bohuslav Sekerka, CSc.

Předložená diplomová práce se zabývá uceleným přehledem pojetí spotřeby domácností v období let 1995 – 2008. V této práci je stanovena celá soustava dílčích cílů, jež by bylo možné shrnout do cíle, kterým je analyzovat vývoj spotřeby českých domácností s přihlédnutím k hlavním faktorům ovlivňujících tuto spotřebu a zároveň posoudit strukturální změny ve spotřebních výdajích domácností. Pro dosažení tohoto cíle členila autorka svoji práci do šesti kapitol.

V prvních dvou kapitolách jsou definovány základní pojmy a jsou zde nastíněny základní vztahy mezi hlavními ekonomickými veličinami, pomocí nichž lze určovat ekonomický vývoj národního hospodářství. Současně jsou zde také uvedena základní teoretická pojetí spotřební funkce.

Třetí kapitola popisuje na statistických datech vývoj spotřeby domácností od roku 1995 do současnosti. Pro přesnější zachycení vývoje spotřeby domácností je uvedena časová řada rozdělena do sedmi dílčích období. Zkoumané časové intervaly jsou ohraničeny významnými ekonomickými změnami v české národní ekonomice.

Ve čtvrté kapitole autorka pomocí statistických metod ověřuje platnost ekonomickou teorií definovaných vztahů mezi hlavními ekonomickými veličinami. Ze statistických metod je použita korelační a regresní analýza. Dále autorka zjištěné vztahy zakresluje do grafů formou časových řad. Pro dokreslení vývoje ve spotřebě jsou zde také počítány meziroční indexy změny.

Analýza struktury spotřeby domácností v České republice je provedena v páté kapitole. Analýza spočívá zejména ve zjištění procentních podílů jednotlivých komponent na celkové spotřebě. Dále jsou v této kapitole zjišťovány změny ve struktuře spotřeby mezi roky 1995 a 2008.

Práce je potom završena šestou kapitolou, v níž autorka komparuje vývoj spotřeby českých domácností s dalšími evropskými státy. Komparace je opět provedena formou analýzy časových řad a zjišťováním struktury spotřebních výdajů.

Po formální stránce splňuje práce veškeré požadavky, které jsou na zpracování diplomových prací kladeny. Za vyzvednutí stojí také skutečnost, že autorka prokázala schopnost popsat výsledky statistického šetření čtivou formou.

Přestože si studentka vytkla za cíl zkoumat dynamiku spotřeby domácností, omezuje se pouze na zobrazení časových řad v grafické podobě a zjišťování meziročních změn ve zvolených ukazatelích. Analýza postrádá zobrazení např. trendové funkce, jejichž pomocí by bylo možné provést predikci pro další roky. V případě predikce studentka pouze přejímá hodnoty očekávané Ministerstvem financí ČR. V práci také není zdůvodněno, proč studentka používá pro výpočet stálých cen jako základní rok 2000. Dále v práci není uvedeno, jaký průměr diplomantka počítá v tabulkách 3 až 5. Na tomto místě je nutné upozornit, že v případě relativních ukazatelů není možné použít průměr aritmetický.

Přes uvedené nedostatky metodického rázu je však nutné vyzdvihnout cennost celé práce, která spočívá ve snaze ověřit na skutečných údajích teoretické poznatky. V mnoha případech totiž nedošlo k úplné verifikaci těchto teoretických poznatků. To však autorku neodradilo od hledání příčin, které neprokázání předpokládaných závislostí způsobily.

Práci jako celek lze tedy hodnotit pozitivně. Práci **doporučuji** k obhajobě a hodnotím ji stupněm **výborně**.

Otázky do diskuze:

1. S jakými přednostmi a nedostatky se lze setkat při využívání ukazatelů „hrubý domácí produkt“ a „disponibilní důchod“? Který z těchto ukazatelů je vhodnější pro analýzu národního hospodářství ve vztahu ke spotřebním výdajům?
2. Na s. 63 jsou popsána velmi obecná zjištění (šetření firmou Mather, CVVM) o dopadu finanční krize na spotřebu domácností. Jaké konkrétní dopady měla tato krize na spotřební výdaje českých domácností a jaký lze očekávat další vývoj spotřeby v následujících letech?

Ing. Lucie Sobotková, Ph.D.
Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní, Ústav ekonomie

V Pardubicích 26. srpna 2010